
STUDII ȘI CERCETĂRI ECONOMICE

POLITICI INOVATOARE PENTRU DEZVOLTAREA DURABILĂ A AGRICULTURII

Aurelia ȚURCAN (ȘUȘU) ,
Dr., Profesor universitar,
Universitatea de Studii Europeene din Moldova
aurelia_turcan@mail.ru

Tatiana BUJOR,
Dr., Conferențiar universitar,
Universitatea Agrară de Stat din Moldova
bujortania@yahoo.com

Abstract: *The article presents the theoretical basis for the use of tools and mechanisms used to achieve agricultural policy objectives. They are innovative because it combines a compound of agricultural tools specific to transition countries, which are traditionally used in developing countries. In the current situation in the agricultural sector must innovate to withstand the fierce competition. Proper use of innovation policy is the only way for sustainable development of agriculture.*

Keywords: *agriculture, agro-food sector, innovative instruments and mechanisms, agricultural policy, innovative policies, sustainable development.*

Rezumat: *In lucrare au fost prezentate fundamente teoretice privind instrumentele și mecanismele utilizate pentru atingerea obiectivelor politicilor agricole. Aceste sunt inovaționale, deoarece îmbină o combinație de instrumente agricole specifice economiilor în tranziție și instrumente, care sunt aplicate tradițional în țările în curs de dezvoltare. În situația actuală sectorul agrar este obligat să inoveze pentru a putea reziste concurenței acerbe. Utilizarea corectă a politicilor inovatoare este unica cale pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii.*

Cuvinte cheie: *agricultură, sector agroalimentar, instrumentele și mecanismele inovatoare, politici agricole, politicilor inovatoare, dezvoltarea durabilă.*

Аннотация: *В статье представлены теоретические основы применения инструментов и механизмов используемых для достижения целей сельскохозяйственной политики. Они являются инновационными, потому что сочетают в себе соединение сельскохозяйственных инструментов, характерных для стран с переходной экономикой, которые традиционно применяются в развивающихся странах. В нынешней ситуации в сельскохозяйственном секторе должны вводить новшества, чтобы противостоять жесткой конкуренции. Правильное использование инновационной политики является единственным способом для устойчивого развития сельского хозяйства.*

Ключевые слова: *сельское хозяйство, агропродовольственный сектор, инновационные инструменты и механизмы, сельскохозяйственная политика, инновационная политика устойчивое развитие.*

JEL Classification: O1, Q1, Q16

Introducere:

Instrumentele și mecanismele utilizate pentru atingerea obiectivelor politicilor agricole sunt inovaționale, deoarece îmbină o combinație de instrumente agricole specifice economiilor în tranziție și instrumente, care sunt aplicate tradițional în țările în curs de dezvoltare.

De facto, această simbioză de mecanisme de politici agricole canalizează importante resurse financiare publice pentru obiective tranzitorii, realizate pentru promovarea unei dezvoltări durabile a

sectorului agrar. Iată de ce pentru a dezvolta o agricultură durabilă în Republica Moldova ele sunt necesare pentru aplicare pe scară largă. [3, pag.25-30]

În acest context, instrumentele și mecanismele inovaționale utilizate pentru atingerea obiectivelor politicilor agricole inclusiv va urmări diminuarea decalajului curent între indicii actuali de performanță, proprii nivelului de dezvoltare a agriculturii din Republica Moldova, pe de o parte, și statele-membre ale Uniunii Europene, pe de altă parte.

Rezultate și discuții:

Potențialul inovativ al complexului agroindustrial al Republicii Moldova, pe parcursul anilor 1950-1990 a avut o dezvoltare pe baza creării, odată cu dezvoltarea ramurilor sectorului, instituțiilor de cercetare-dezvoltare ramurale ca parte indispensabilă a acestora. Instituțiile au fost concepute ca verigi de bază pentru asigurarea continuității implementării pe scară largă în producere a rezultatelor cercetărilor științifice atât pe teritoriul republicii, cât și în regiunile din fosta URSS, cu condiții pedoclimatice asemănătoare.

Schimbările în societate și redimensionarea întregii economii naționale, parcelarea excesivă a terenurilor agricole, desființarea multiplelor întreprinderi agricole cu capacități de absorbție a inovațiilor și potențialului tehnologic, care în majoritate erau parte componentă a unor sau altor asociații științifice de producție, au condus atât la necesitatea unei modernizări esențiale a instituțiilor de cercetare și a agenților economici din sectorul agroalimentar, legate de uzura fizică și morală a activelor din patrimoniul acestora, cât și la salvagardarea potențialului științific uman.[2, p.1.4]

Degradarea potențialului științific a micșorat posibilitățile Moldovei de a dezvolta sectorul agroindustrial utilizând pe larg instrumentele și mecanismele inovaționale. În contextul creșterii atenției statului și societății a apărut necesitatea racordării sectorului agroindustrial.

Impact negativ asupra menținerii și dezvoltării potențialului științific uman din instituțiile științifice ale sectorului l-a avut și finanțarea insuficientă a programelor și temelor de cercetare executate la comanda de stat. O creștere neesențială a finanțării instituțiilor științifice a fost înregistrată după adoptarea Codului cu privire la știință și inovare. [2] Dezvoltarea durabilă a sectorului agrar și modernizarea capacităților de producție a complexului agroalimentar trebuie efectuată utilizând nu numai cea mai ușoară cale bazată pe atragerea unor investiții considerabile, dar și prin utilizarea acestor investiții în procesul de creștere a competitivității sectorului agroalimentar în baza utilizării potențialului inovațional.

Politica investițională pentru dezvoltarea unui sector agrar durabil trebuie orientată spre *crearea sistemului de stimulente pentru atragerea investițiilor de către producători în implementarea celor mai noi tehnologii și inovări de producere, procesare, depozitare, marketing și realizare avantajoasă a producției agroalimentare pe piața internă și cea externă, inclusiv: creditarea cu îlesniri și garantarea creditelor oferite de băncile comerciale, alocările de stat, ce stimulează activitatea de inovare, măsuri fiscale, inclusiv reducerea tarifelor fiscale și a celor vamale, etc. Acestea urmează a fi implementate prin:*

- susținerea prioritară la toate nivelurile de administrare și activitate a dezvoltării agriculturii intensive durabile;
- direcționarea investițiilor către sectoarele de producție ce asigură o valoare adăugată înaltă și sunt solicitate pe piețele interne și externe, precum și către întreprinderile agricole ce manifestă eficiență;
- concentrarea mijloacelor financiare ale statului și stimularea investițiilor private în restabilirea și dezvoltarea sistemelor ce asigură obținerea recoltelor înalte și stabile, irigarea, fertilizarea,

protecția plantelor, precum și crearea noilor soiuri, hibridi de plante, rase și crosuri de animale înalt productive și rezistente la factorii biotici și abiotici;

- stimularea sistemului clusterial de organizare a producției agricole bazate pe consolidarea eforturilor instituțiilor științifice de profil agrar, firmelor agricole și structurilor de deservire în cadrul parcurilor științifico-tehnologice și incubatoarelor de inovare;
- facilitarea creării în localitățile rurale a întreprinderilor moderne de procesare a producției agricole, precum și crearea zonelor agroecologice;
- stimularea creării și dezvoltarea obiectelor infrastructurii de piață: piețelor agroalimentare naționale și regionale, întreprinderilor de prelucrare, ambalare, depozitare și realizare a producției agroalimentare pe piețele interne și externe;
- stimularea dezvoltării infrastructurii cu destinație dublă (de producție și socială): drumuri, asigurarea cu apă și canalizare, electrificarea și gazificare;
- promovarea dezvoltării întreprinderilor de cooperare în domeniul acordării serviciilor specializate de mecanizare, agrochimice, de deservire tehnologică și zoo-veterinară a firmelor agricole, gospodăriilor de fermieri și țărănești.

În acest context *participarea statului la realizarea politicilor menționate se va efectua prin intermediul:*

- participării directe a organelor de stat la realizarea proiectelor investiționale în sectorul agrar;
- creării mecanismului de atragere a investițiilor autohtone și străine în sectorul agrar.

Politica inovațională și dezvoltarea științei agricole urmărește stimularea obținerii noilor cunoștințe, materialului biologic performant, intensificarea activităților inovaționale în sectorul agroindustrial și crearea condițiilor pentru absorbția inovațiilor autohtone și străine – obiective ce urmează a fi atinse prin aplicarea următoarelor procedee:

- axarea acțiunilor de cercetare-inovare pe direcțiile prioritare ale dezvoltării sectorului;
- stimularea activităților științifico-inovaționale în scopul creării noilor soiuri și hibridi de plante, rase de animale înalt productive, aplicării tehnologiilor avansate agricole și de procesare a materiei prime;
- crearea infrastructurii de inovare și transfer tehnologic în sectorul agroindustrial;
- promovarea creării și implementării unui sistem de stimulenți economici în vederea atragerii și absorbției inovațiilor în sector;
- aprofundarea cercetărilor economice în scopul asigurării suportului științific al dezvoltării durabile a sectorului agroindustrial;
- modernizarea procesului de pregătire și perfecționare a cadrelor cu studii superioare și medii din sectorul agroindustrial;
- susținerea dezvoltării rețelei de transfer tehnologic și extensiune în sectorul agroindustrial;
- perfecționarea sistemului de management, marketing în sectorul agroindustrial. [2, p.1.4]

Agricultura va rămâne în continuare evitată de către investitorii străini, dacă nu vor avea loc îmbunătățiri ale climatului de afaceri. Din aceste considerente este necesar de a promova politica inovațională și facilita antreprenoriatul inovațional în acest sector de o valență enormă pentru Moldova.

Prioritățile stabilite pentru dezvoltarea durabilă a agriculturii sunt menționate în documentele de politici agricole ale statului [1, 2] și trebuie racordate la necesitățile diverselor grupe de agricultori din mediul rural. Dar pentru ridicarea eficienței sectorului precum și creșterii competitivității este necesar de a atrage toate eforturile pentru sporirea productivității acestui sector prin *sporirea investițiilor pentru implementarea inovațiilor.*

În vederea ridicării productivității prin intermediul investițiilor și inovațiilor în Strategie [2, p.2.6.] sunt propuse unele măsuri și programe precum:

- elaborarea actelor legislative privind crearea climatului favorabil de atragere a investitorilor autohtoni și străini, crearea mecanismelor economice eficiente de atragere a investițiilor în producția inovativă și promovarea transferului tehnologic în sectorul agroindustrial, prin formarea unei piețe funcționale a valorilor mobiliare, fondurilor de risc, de asigurări etc.;
- crearea soiurilor și hibrizilor de plante înalt productive și rezistente la factorii de mediu nefavorabili, a sistemului de protecție integrată a plantelor de cultură, tehnologiilor avansate de cultivare și procesare a producției agricole;
- renovarea șeptelului de animale cu o productivitate înaltă și suportul în crearea fermelor de lapte și carne contemporane prin aplicarea tehnologiilor avansate;
- crearea condițiilor favorabile pentru atragerea investițiilor în agricultură, inclusiv prin asigurarea obiectelor investiționale cu forță de muncă calificată, infrastructură adecvată etc.;
- crearea unui sistem eficient de promovare a produselor agroindustriale pe piața externă; crearea unui sistem unic de tip european al circuitului alimentar: producere - procesare - comercializare;
- elaborarea și implementarea unei scheme generale de amplasare a piețelor agroalimentare, a întreprinderilor de procesare, depozitare și ambalare a produselor agroalimentare.

De asemenea, producerea și comercializarea producției ecologice este o modalitate de sporire a investițiilor și inovațiilor în sectorul agrar și constituie una din căile principale pentru dezvoltarea unei agriculturi durabile.

Intențiile Naționale pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală, care vizează spațiul rural și asigură cadrul implementării programului TACIS, USAID și DFID, au ca obiectiv strategic dezvoltarea durabilă a sectorului agroalimentar în strânsă legătură cu protecția mediului înconjurător și conservarea resurselor naturale. Legislația elaborată pentru acest sector, armonizată parțial cu cerințele comunitare în domeniu, reglementările Consiliului Europei nr. 2092/91 și 1804/1999, este menită să creeze un sistem de producție agroalimentară ecologică, corespunzător sistemelor europene.

Pentru includerea Moldovei în Lista țărilor terțe care au echivalentă în Uniunea Europeană, în conformitate cu Reglementarea Consiliului Europei nr. 94/92/EEC, se impune crearea unei piețe interne de produse agroalimentare ecologice, precum și a unor disponibilități pentru export prin:

- fortificarea, în cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a serviciului special, care ar avea drept obiectiv major soluționarea problemei agriculturii ecologice;
- promovarea conceptului de producție agroalimentară ecologică prin instituții specializate (Agenția Națională de Dezvoltare Rurală, asociații, fundații, institute de cercetări și universități), precum și prin ambasadele Republicii Moldovei din străinătate, prin identificarea potențialilor investitori și a oportunității de colaborare în domeniu;
- înființarea de gospodării și ferme-pilot cu suprafețe optime specializate în producția agroalimentară ecologică;
- stagii de pregătire pentru formatori, operatori, inspectori;
- sprijinirea producătorilor care trec de la agricultura tradițională la cea ecologică, pe durata perioadei de conversie. [2, p.2.6.]

În vederea facilitării atragerii investițiilor și promovării politicii inovaționale în sectorul agroindustrial este necesar de a racorda și politicile fiscale și comerciale.

Promovarea politicii fiscale urmărește drept scop major asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale, prin optimizarea presiunii fiscale și extinderea bazei fiscale; sistematizarea și simplificarea legislației fiscale, precum și armonizarea principiilor fundamentale ale legislației fiscale naționale cu cele comunitare. Pe termen mediu se preconizează o serie de măsuri de politică fiscală axate pe principalele tipuri de impozite, care pot fi realizate prin stoparea creșterii sectorului public ca pondere în PIB.

Luând în considerare nivelul existent relativ înalt al bugetului public național ca pondere în PIB, crearea spațiului fiscal pentru creșterea economică și reducerea sărăciei poate fi atins preponderent din contul resurselor existente, fapt ce va necesita redistribuiri inter - și intra-sectoriale, precum și sporirea eficienței și eficacității programelor existente de cheltuieli.

Ținând cont de experiența obținută în urma introducerii impozitului unic în agricultură, pentru perioada 2008-2020, se prevede oferirea, în continuare, producătorilor agricoli a unor facilități fiscale întru minimizarea poverii fiscale, favorizând activitatea și sporind eficiența economică a acestora.

Din punctul de vedere al reformării continue a sistemului fiscal în agricultură, prezenta Strategie mai prevede:

- optimizarea sistemului de control fiscal ca un sistem de protecție a producătorilor agricoli și de stimulare a activității agenților economici din acest sector;
- simplificarea evidenței (dărilor de seamă), mai ales a agenților economici din cadrul businessului mic din sectorul agrar;
- minimalizarea și/sau anularea serviciilor cu plată pentru sectorul agroalimentar, prestate de diferite organe statale, inclusiv cele de control.

Direcțiile de perfecționare a politicii fiscale, de asemenea, în sectorul agroalimentar se vor stabili reieșind din Concepția reformei fiscale în Republica Moldova și obiectivele politicii fiscale pe termenul mediu respectiv².

Optimizarea presiunii fiscale se va realiza prin continuarea modificării structurii cotelor pe impozit. În perspectiva integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană se impune crearea cadrului legislativ adecvat legislației țărilor semnatare ale acordurilor de aderare la Uniunea Europeană, prin familiarizarea cu principiile prevăzute de directivele Uniunii Europene și reflectarea acestora în Codul fiscal.

Concentrarea resurselor funciare în gestiunea celor mai eficienți utilizatori va crea noi oportunități în sectorul agricol.

Politica în domeniul comerțului agroindustrial este orientată spre promovarea și stimularea exporturilor de produse agricole și agroalimentare, optimizarea importurilor în vederea dezvoltării antreprenoriatului, creând condiții favorabile pentru dezvoltarea comerțului, creșterea competitivității produselor agricole și agroindustriale etc. Prin urmare, politica comercială va fi orientată spre liberalizarea în continuare a comerțului cu produse agroalimentare și aplicarea instrumentelor netarifare de protecție comercială, conform normelor Organizației Mondiale a Comerțului.

Procedeele de realizare a politicii comerciale, rezidă în:

- minimizarea /eliminarea tarifelor vamale pentru pozițiile stimulatorii dezvoltării producției și exporturilor de produse agroalimentare și maximizarea lor la pozițiile ce pot pune în pericol sectorul autohton de producere;

² <http://documents.mx/documents/reforma-fiscala.html>

- modificarea listei taxelor vamale consolidate, în conformitate cu procedurile stabilite în Articolul XXVIII.5 al Acordului GATT 1994, ținând cont de faptul că Republica Moldova și-a rezervat dreptul, în cursul următoarei perioade, de a iniția o asemenea măsură;
- eliminarea tuturor barierelor în comerțul atât pe piața internă, cât și pe cea externă cu produse agroalimentare;
- lărgirea posibilităților de penetrare pe piețele solvabile și previzibile, prin crearea unui mediu favorabil producerii de bunuri competitive pe piețele externe;
- aplicarea instrumentelor netarifare de apărare comercială, prin monitorizarea evoluției importurilor de produse agricole și agroalimentare și evaluarea impactului acestora asupra producătorilor agricoli și recurgerea, în caz de necesitate, la măsuri concrete de apărare, conform practicii internaționale;
- formarea unui cadru juridic al schimburilor comerciale externe stimulatorii promovării exporturilor, în corespundere cu oportunitățile și evoluțiile înregistrate pe plan regional și internațional. [5, pag 28-32]

Întru realizarea prerogativelor sus-menționate, vor continua negocierile bilaterale cu partenerii comerciali principali în vederea respectării integrale a acordurilor de comerț liber și anulării barierelor în comerțul cu țările Comunității Statelor Independente la capitolul ce ține de agricultură (eliminarea taxelor indirecte, tranzitul, taxele la import, procedurile vamale etc.). Totodată, vor fi semnate noi acorduri de colaborare în domeniul agroindustrial, în particular, cu țările cu care comerțul se desfășoară în regim preferențial (statele CEFTA).

De asemenea, vor fi întreprinse măsuri pentru promovarea intereselor Republicii Moldova în organizațiile internaționale, în particular, în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, participând activ în Runda Doha de negocieri comerciale multilaterale din cadrul acestei organizații, în rezultatul căreia va fi stabilită politica în comerțul internațional. Prin urmare, apărarea intereselor agricultorilor autohtoni se va efectua prin:

- obținerea unor flexibilități, de care vor beneficia alți membri, cu același nivel de dezvoltare economică, fapt ce ar permite reducerea dezechilibrului între angajamentele membrilor cu același nivel de dezvoltare;
- scutirea de reducere a sprijinului intern, acordat sectorului agricol etc.

Activități importante vor fi orientate spre monitorizarea evoluției importurilor de produse agricole și agroalimentare, precum și evaluarea impactului acestora asupra producătorilor agricoli și recurgerea, în caz de necesitate, la măsuri concrete de apărare, conform practicii internaționale.[5, pag.46-50]

Totodată, politica comercială a statului trebuie orientată spre eliminarea tuturor barierelor în comerțul atât pe piața internă, cât și pe cea externă, cu produse agroalimentare. Prin urmare, promovarea vânzărilor pe piața internă și peste hotare se va efectua prin fixarea condițiilor-cadru ce vor permite întreprinderilor agricole să asigure cu produse durabile la un preț rezonabil și să obțină venituri considerabile din realizarea acestor produse. În calitate de instrumente specifice vor fi utilizate: acordarea de asistență pentru promovarea vânzărilor în țară și peste hotare, stimularea transformării produselor la o valoare mai înaltă etc. Pe plan intern, promovarea vânzărilor va avea drept scop crearea unei atitudini pozitive din partea cumpărătorilor față de produsele agricole autohtone, consumatorii fiind sensibilizați despre avantajele produselor moldovenești pentru a le acorda preferințe. În acest scop se vor întreprinde măsuri pentru:

- formarea unei rețele de piețe-agro agroalimentare regionale;

- asigurarea volumelor de produse agroalimentare pentru export și controlul calității și conformității acestora;
- monitorizarea continuă a prețurilor.

Masuri în vederea dezvoltării durabile a agriculturii RM;

1. Fonduri europene pentru agricultorii moldoveni , prin Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

Cu ajutorul fondurilor europene circa 525 de ferme și întreprinderi agricole au fost susținute fiind astfel create peste 1 251 de noi locuri de muncă.

În cadrul Programului PSPS a fost lansat și proiectul de asistență tehnică care oferă consultanță în vederea implementării activităților din matricea de politici - Stimularea Economică în Zonele Rurale.

Una din activitățile de bază în 2014 a constat în acordarea asistenței sectorului agricol din Moldova prin Sistemul de Granturi al Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (AIPA) utilizând măsuri similare celor din Programul European de Vecinătate pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (ENPARD). Fondul de subvenționare fiind suplimentat cu 110700,0 mii de lei din contul grantului acordat de Comisia Europeană.

În următorii trei ani prin intermediul programului european de dezvoltare a agriculturii ENPARD, Republica Moldova urmează să acceseze peste 53 de milioane de euro pentru modernizarea strategică a agriculturii și mediului rural.

2. Votul Parlamentului European pentru deschiderea pieței de mere, struguri și prune moldovenesti in UE;

Parlamentul European a adoptat modificarea Regulamentului PCA (Preferințe comerciale autonome) pentru Republica Moldova prin introducerea a trei noi contingente tarifare cu exonerare de taxe vamale pentru mere proaspete (40 000 de tone), struguri de masă proaspeți și prune proaspete (10 000 de tone fiecare) în conformitate cu Regulamentul PCA, în plus față de contingentele tarifare propuse în cadrul Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător.

Preferințele comerciale autonome constituie un act de solidaritate din partea UE pentru Republica Moldova care necesită sprijin urgent pentru a reduce impactul economic al interdicției impuse de Rusia, în special pentru produsele cele mai importante pentru cultivatorii de fructe din Republica Moldova: mere, prune și struguri de masă.

3. Restabilirea pășunilor din Parcul Național Orhei cu sprijinul UE;

Primari ai 12 localități din regiunea Parcului Național Orhei au semnat acorduri de granturi pentru proiecte de restabilire a 35 sectoare de pășuni neproductive cu o suprafață totală de 472 ha. Valoarea totală a granturilor, oferite în cadrul proiectului Clima-East, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), este de 185 110 Euro. Contribuția comunităților este estimată la 177 000 Euro.

Restabilirea pășunilor este o premieră pentru Republica Moldova în ultimii 24 de ani. Prin aceste proiecte, vom spori productivitatea pășunilor care vor contribui la dezvoltarea socială și economică a localităților din Parcul Național Orhei.

Acest proiect susținut de Uniunea Europeană are drept scop să restabilească una dintre cele mai importante zone naturale ale țării - Parcul Național Orhei. Parte a unei inițiative regionale, proiectul va ajuta oamenii din localitățile rurale să facă față provocărilor de adaptare la și reducere a efectelor schimbărilor climatice .

4.Declaratia de intenție privind dezvoltarea durabilă și economia verde a Republicii Moldova.

Dezvoltarea durabilă și promovarea economiei verzi reprezintă priorități de dezvoltare pentru Republica Moldova. Acestea își găsesc reflectarea în principalele documente de politici ale

Guvernului, în special în Strategia Națională de Dezvoltare Moldova–2020, Strategia energetică–2030, Strategia de dezvoltare a sectorului ÎMM pentru anii 2012-2020, Foaia de parcurs pentru ameliorarea competitivității, Strategia de dezvoltare a agriculturii 2013–2020 și proiectul Strategiei de mediu 2014–2023, examinat în prezent de Guvern.

Acestea sunt totodată parte a angajamentelor Republicii Moldova față de partenerii de dezvoltare ai țării din exterior. Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană urmărește expres asigurarea dezvoltării durabile și promovarea economiei verzi în țara noastră. Prin semnarea Acordului, Republica Moldova se angajează să armonizeze legislația națională la cea europeană și să asigure integrarea prevederilor de protecție a mediului, utilizarea rațională a resurselor și eficiență energetică, în toate sectoarele economiei naționale și ale vieții sociale.

Dezvoltarea durabilă și promovarea economiei verzi sunt domenii intersectoriale complexe, ce necesită eforturi considerabile de coordonare din partea autorităților Republicii Moldova. Autoritățile trebuie să-și asume angajamentul de a asigura o bună coordonare a eforturilor sectoriale ale ministerelor Agriculturii și Industriei Alimentare, Economiei și Mediului și ale Guvernului în general pentru dezvoltarea durabilă a tuturor aspectelor vieții din Republica Moldova în armonie cu mediul înconjurător.

5. Proiectul SECTOR, finanțat de către Guvernul Suediei.

Scopul general al proiectului este promovarea agriculturii non-poluante și agriculturii ecologice în bazinul râului Nistru pentru menținerea echilibrului ecologic, folosind resursele umane locale pentru a promova această idee. Obiectivul proiectului este creșterea nivelului de informare a populației și producătorilor agricoli cu privire la agricultura non-poluantă și agricultura ecologică în regiunea râului Nistru (raioanele Șoldănești, Rezina, Orhei, Criuleni, Anenii Noi, Căușeni, Ștefan Vodă).[8]

Concluzii:

Pentru a concluziona scoatem în evidență următoarele momente:

1. Principalele obiectivele strategice de dezvoltare durabilă ale sectorului agroindustrial stau la baza procesului de promovare a agriculturii ecologice de lungă durată. Printre acestea se enumera:
 - ▶ Asigurarea securității alimentare a țării.
 - ▶ Sporirea continuă a calității vieții populației în mediul rural.
 - ▶ Ridicarea productivității prin sporirea investițiilor și inovațiilor în sector.
 - ▶ Conservarea calității solului – mijlocul principal de producție agricolă.
2. Elaborarea și implementarea unui complex de măsuri economice, juridice, tehnice, organizatorice și ecologice, orientat spre folosirea rațională a terenurilor agricole, vor duce la sporirea eficienței sectorului agricol în ansamblu și, ca rezultat, creșterea nivelului de trai în comunitățile rurale, constituie obiectivul fundamental al politicii de consolidare a exploatațiilor agricole.
3. Promovarea politicii fiscale urmărește drept scop major asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale, prin optimizarea presiunii fiscale și extinderea bazei fiscale; sistematizarea și simplificarea legislației fiscale, precum și armonizarea principiilor fundamentale ale legislației fiscale naționale cu cele comunitare.
4. Politica în domeniul comerțului agroindustrial este orientată spre promovarea și stimularea exporturilor de produse agricole și agroalimentare, optimizarea importurilor în vederea dezvoltării antreprenoriatului, creând condiții favorabile pentru dezvoltarea comerțului, creșterea competitivității produselor agricole și agroindustriale etc.
5. Politica inovațională și dezvoltarea științei agricole urmărește stimularea obținerii noilor cunoștințe, materialului biologic performant, intensificarea activităților inovaționale în sectorul agroindustrial și crearea condițiilor pentru absorbția inovațiilor autohtone și străine[6, pag. 62-65]

Referințe bibliografice:

1. Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Republica Moldova 2014-2020 din 04.06.2014
2. Strategia națională de dezvoltare durabilă a complexului agroindustrial al Republicii Moldova (2008-2015) <http://lex.justice.md/md/327309/>
3. Chivu Luminița “Competitivitatea în agricultură”, Academia Română, 2002 , pag.25-30
4. Cecilia Alexandri ș. a. “Tratat de Economia Agriculturii”, Ed. Expert, București, 2004 , pag.45-47
5. Potlog A. ” Dicționar practic de agronomie”, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1997, pag 28-32
6. Răuță C., Cârstea S. „Poluarea și protecția mediului înconjurător”, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1979 pag. 62-65
7. Țurcan (Șușu) A., Bujor T. Prezentul și viitorul agriculturii Republicii Moldova. O scurtă schiță statistică. „Vector European: Revista de cercetări socio-umanistic” Nr.1/2016 pag.106
8. www.infoeuropa.ro
9. www.maia.gov.md

Recomandat spre publicare: 19.10.2016.